

ЗАПИСНИК
од 26-та седница на Советот на Агенцијата за аудио
и аудиовизуелни медиумски услуги
одржана на 10.07.2020 година

Присутни членови на Советот на Агенцијата преку видео конференциска врска: Лазо Петрушевски претседател на Советот на АААВМУ, д-р Милаим Фетаи заменик на претседателот на Советот на АААВМУ, Зоран Фиданоски, м-р Алма Машовиќ, Лазар Трајчев, д-р Методија Јанчески и Селвер Ајдини.

Отсутни членови на Советот на Агенцијата: /

На седницата преку видео конференциска врска беше присутен д-р Зоран Трајчевски директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Присутни од Стручната служба: м-р Драгица Љубевска, м-р Ружица Бошнакоска Јотовска, м-р Горјан Шеќеринов.

Други присутни: /

Г-дин Петрушевски ја отвори 26-та Седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Седницата започна во 14:00 часот и се одржа преку видео конференциска врска.

Г-дин Петрушевски информираше дека под точка Разно на негово барање и во договор со директорот на Агенцијата побарал да се изработи заклучок, седниците да се одржуваат преку видео конференциска врска до 31 август оваа година, од причина што пандемијата со корона вирусот не стивнува, ниту во нашата држава ниту во регионот.

Советот на Агенцијата, со дополнувањето на дневниот ред под точка Разно, едногласно, со 7 гласа „за“ (г-дин Јанчески имаше технички проблем со видеоконекцијата и неговата согласност беше аудио забележана), го усвои следниот:

ДНЕВЕН РЕД

1. Усвојување на Предлог-записник од 25-та седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, одржана на 24.06.2020 година.
2. Разгледување на кварталните извештаи за работата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за периодот од 01 април до 30 јуни 2020 година.
3. Предлог за изрекување мерка на ТРД АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје за прекршување на член 64 став 1 од ЗААВМУ.

4. Предлог-одлука за одобрување на финансиски средства за обновување на 4 кориснички пристапи на електронската база на прописи на „Службен весник на Република Северна Македонија“.
5. Разно

Точка 1

Советот на Агенцијата го разгледа и со 6 гласа „за“ и еден воздржан глас од г-дин Јанчески го усвои Записникот од 25-та седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, одржана на 24.06.2020 година, со текст како што беше предложен.

Точка 2

Г-дин Петрушевски објасни дека кварталните извештаи за работата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за периодот од 01 април до 30 јуни 2020 година, Советот информативно ги разгледува за да бидат благовремено известени за преземените активности, да имаат увид во работата на Агенцијата и притоа нема да гласаат по оваа точка.

Г-дин Трајчевски образложи дека со активностите кои се наведени во кварталните извештаи за овој период членовите на Советот се целосно запознаени бидејќи за дел од нив бил директно вклучен во донесувањето одлуки, додека за спроведените мониторинзи се известувани по службена должност пред истите да бидат објавени на веб страницата на Агенцијата. Една од клучните активности во овој квартал беа подготовките и започнување на постапката за следење на изборно медиумско претставување. Во овој период Советот донесе три подзаконски акти со кои што се овозможи спроведување на процесот на изборите од аспект на медиумско претставување на политичките партии. Дел од тие документи Советот неколку пати ги усвојуваше од причина што Владата неколку пати донесе различни, односно нови Уредби со законска сила кои што бараа дополнителни промени на Упатствата и другите подзаконски акти на Агенцијата кои беа поврзани со изборите. Паралелно со ова, Агенцијата неколку пати беше јавно нападната од страна на одредени политички партии во насока дека фаворизира една или друга политичка опција во делот на платеното политичко рекламирање. Агенцијата соодветно одговори на овие напади. Во овој период од три месеци спроведени се и вонредни и редовни надзори врз радиодифузерите и таму каде што е констатирано прекршување, Советот има донесено соодветни одлуки за мерка јавна опомена. Во случаи кога нема прекршувања на Законот при спроведување на редовни или вонредни надзори Советот е известен. Во првиот квартал од годината Агенцијата не успеа да одржи јавен состанок затоа што беше прогласена вонредна состојба и тоа технички не можеше да се организира, но затоа на крајот на месец јуни Агенцијата организираше јавен состанок преку видео конференциска врска на кои беа презентирани активностите на Агенцијата за првите 6 месеци, а исто така извршена е и презентација на едно истражување што за Агенцијата го спроведе Институтот за истражување на општествениот развој РЕСИС.

Во овој период беа намалени активностите на Агенцијата во полето на меѓународната соработка, но дел од вработените учествуваа на меѓународни настани кои беа организирани преку видео конференциска врска. Континуирано се врши ажурирање на веб страницата на Агенцијата и се испраќаат соопштенија како до јавноста така и до радиодифузерите во зависност од тоа дали се поврзани со изборниот процес или со други редовни активности кои што треба да ги спроведат радиодифузерите. Во овој период една заинтересирана страна поднесе Барање за доделување на дозвола на регионално ниво за Штип. Документацијата која ја доставија не беше комплетна и службата побара да ја докомплетираат. Пред 10 дена повторно доставија документација, но службите сèуште ја разгледуваат и објасни дека не е известен дали овој пат документацијата е во согласност со Законот. Доколку ги исполнуваат законските обврски на една од наредните седници ќе биде ставена како точка за доделување на дозвола, во спротивно ќе се побара уште еднаш да ја усогласат документацијата со Законот. Понатаму ги образложи приходите и расходите на Агенцијата во овој квартал и објасни дека расходите се малку поголеми и изнесуваат 128.617.264,00 денари, но причината зошто е тоа така е заради донацијата што ја даде Агенцијата од 108.000.000,00 денари на радиодифузерите заради кризата, потоа донацијата на ТВ Вис од Струмица заради пожар и донацијата на јавниот сервис, Министерството за внатрешни работи и Министерството за здравство. Доколку донацијата од 108 милиони денари се тргне на страна Агенцијата има потрошено 35 милиони денари. Ако минатата година за цела година се потрошија околу неполни 80 милиони денари сега за ова полугодие од 6 месеци има 5 милиони денари помалку потрошени пари во однос на минатата година. Тоа се должи на ковид кризата и повеќе ставки од страна на Агенцијата се реализираат во намален обем. Исто така во овој период има избори и Агенцијата има добиено нешто помалку од 6 милиони денари од Буџетот така што одредени трошоци што во овој период се реализираат се покриваат со средствата што се добиени од Буџетот за спроведување на изборите. Што се однесува на приходите објасни дека во овој период освен што Агенцијата има добиено средства од МИОА од околу 6 милиони денари на месечно ниво односно за овој квартал од 18.532.555,00 денари на неколку радиодифузери на кои што им се издадени фактури се фактуира само ДДВ согласно Одлуката на Советот, бидејќи овие радиодифузери при доделување на донацијата ја немаа платено фактурата за надоместок на дозволата за 2020 година така што тие 1.417.283,00 денари што Агенцијата ги има како приход всушност веднаш се трансферирали во УЈП по основ на ДДВ. Оттаму приходите во овој квартал се намалени заради донацијата бидејќи радиодифузерите кои ги немаа платено фактурите, ТВ Шеќер и ТВ 21 и од регионалните радиодифузери ТВ Вис и ТВ Стар од Штип, на овие радиодифузери им се наплати само ДДВ.

Г-дин Петрушевски објасни дека додека директорот го образложуваше кварталниот извештај пристигна меил од ТВ Вис од Струмица со кој ја информира Агенцијата и Советот дека започнале редовно да работат во комплетно нови простории, изградени од темел, исклучиво за потребите на телевизијата и веќе започнале со емитување на вести и други содржини. Во последната реченица изразуваат благодарност до Агенцијата за огромната поддршка што ја пружила во најтешките моменти од нивното работење. Објасни дека оваа информација не е поврзана со седницата но ја искористил шансата да ги информира членовите на Советот. Потоа отвори дискусија по точката.

Г-дин Фиданоски рече дека ја поздравува информацијата што ја соопштил г-дин Петрушевски за ТВ Вис и го радува тоа што го слушнал за телевизијата не толку заради тоа што Агенцијата и Советот дадоа помош која беше итна и притоа реагирале како што им доликува, туку пред сè затоа што тој медиум има свој кредитабилитет во југоисточниот дел на нашата држава и продолжил да работи. Се надева дека и понатаму ќе ги запази професионалните аспекти во својата работа и ќе биде значаен извор на информации за жителите од тамошниот регион. Во врска со кварталните извештаи за април, мај и јуни 2020 година рече дека детално е запишано сè, Агенцијата ја врши нејзината работа професионално како што треба, наложено со законските одредби. Деталите кои се наведени покажуваат дека имала прилично ангажмани во претходните три месеци без разлика што добар дел од нив беа во вонредни околности заради ковид пандемијата и верува дека се е завршено како што треба. Рече дека ќе се задржи на Извештаите за мониторингот и го поздрави фактот дека на радиодифузерите им е укажано дека треба да бидат претпазливи и да ги прегледаат сите содржини за да не дојде до ситуација како што имало злоупотреба на малолетници во текот на кампањата. Тоа не треба да го има, тоа претставува законска повреда и добро е што е навремено укажано од страна на Агенцијата. Ова покажува дека Агенцијата следи промптно и детално кој и како учествува во кампањата и како се презентира. Го поздрави и емитувањето на едукативниот спот од МЕПСО, и исто така се согласува со проценката дека станува збор за јавен интерес и ја поздрави кампањата. Она што понатаму ќе го дискутира е поврзано со изборниот процес и рече дека можеби е посодветно за следниот квартал јули, август и септември, затоа што во тој период ќе биде опфатена изборната кампања. Но бидејќи е во тек изборната кампања рече дека ќе ја искористи приликата и ќе каже неколку збора. Констатираше дека овој пат не се прави пресек на изборното медиумско претставување во кампањата и не сака неговата дискусија да биде разбрана како критика до службата туку како добронамерно укажување. Лично смета дека ќе беше поцелисходно да ја има таа пракса. Се согласува со ставовите во кои се вели дека тој што има намера да ги почитува правилата секако ќе ги почитува, а тој што има намера да ги прекрши правилата за неизбалансираност квалитативно и квантитативно секако ќе ги прекрши колку и да биде предупредуван од страна на Агенцијата или од страна на други институции кои што би можеле да бидат надлежни во овој случај. Но, сепак, ако тоа се констатира и ако тоа се потенцира од релевантни институции како што е и АААВМУ сепак би имало и друга конотација во јавноста. Се вреднува зборот на Агенцијата искажан по однос на тоа како медиумите известуваат и ја покриваат изборната кампања. И во тој пресек иако знае дека тоа е дополнителна работа, ќе имаше условно речено неофицијална листа на медиуми коишто професионално си ја вршат работата и листа на друг дел на медиуми кои што до тоа не се придржуваат и ги прекршуваат законските одредби, иако знае дека Агенцијата ќе реагира за сите прекршувања во дадените рокови од Изборниот законик.

Г-дин Трајчевски информираше дека во изминатите денови од кампањата до денес, (остануваат уште два дена сбота и недела), за среќа не само на Агенцијата туку и на општеството 99,99% од радиодифузерите ги почитуваа законските обврски. Имаше неколку мали технички пропусти од страна на радиодифузерите за кои заеднички со секторот кој е надлежен за мониторинг утврдиле дека станува збор за мали технички

прекршувања кои не претставуваат намера за прекршувања на Изборниот законик. Имаше од страна на одредени политички партии спотови на ППР во кои учествуваа малолетници и им се укажуваше на радиодифузерите. По укажувањето ако еднаш го еmitувале спотот потоа следниот пат одбиваа да ги пуштаат таквите спотови на политичките партии така што сметаат дека одговорноста повеќе паѓа на политичките партии отколку на радиодифузерите бидејќи за содржината на спотовите на ППР одговара нарачателот на спотот. Но сепак во финалниот извештај кој ќе биде изработен по изборите овие констатации за однесувањето на политичките партии ќе бидат евидентирани. Во врска со избалансираноста, генерално, радиодифузерите ги почитуваат обврските не само во вестите туку и во другите дебатни емисии и убеден е дека по завршување на изборниот процес кога ќе биде готов извештајот нема до Советот да има предлози за изрекување мерки туку само да го разгледа и да го констатира извештајот кој ќе биде изработен. Се надева дека нема да има драматични промени во останатите наредни два дена од кампањата. Агенцијата во овој изборен циклус за првпат има сериозна тешка техничка работа - да го мери времето на ППР кај сите радиодифузери кои еmitуваат ППР. Тоа е измена со Изборниот законик која што апсолутно не треба да ја прави Агенцијата, но Законот тоа го наложува. Тоа е тешка и сериозна техничка задача и финансиски одговорна бидејќи плаќањето на ДИК ќе биде по одобрување од страна на Агенцијата. Во овој период, Агенцијата, заместо сите сили и целата енергија да ја насочи кон анализа за тоа како известуваат медиумите, таа мора најголемиот дел од енергијата да ја троши за мерење на секунди на ППР за да не направи грешка затоа што треба да се исплаќаат износи од 3,6 милиони евра кои се предвидени за медиумите и да не падне одговорноста на Агенцијата дека не ја завршила работата.

Г-дин Петрушевски рече дека неговиот впечаток е дека континуираното подобрување на работењето на мнозинството на медиуми продолжува и на овие избори и тие некако се светла точка во изборниот процес. Иако има простор за подобрување во Изборниот законик, сепак досега она што медиумите го прикажаа за него е многу добро. Секако дека не се сите идеални. На дел од оние кои не се идеални им помагаат самите политички партии кои одбиваат да учествуваат и така се создава едно етикетирање дека тие се исклучиво наменети повеќе за една опција. Деталите и бројките ќе ги има после изборите и ќе се види точно за која партија се работи и за кој медиум. Но генерално е многу задоволен од однесувањето на скоро сите медиуми и мисли дека се на малку повисоко ниво од политичките партии кои не сака да ги оценува, тоа не е работа на Советот. Се надева дека изборниот процес до крај ќе заврши коректно, дека грешката на Владата со изборниот молк нема да се злоупотреби во среда на 15 јули. Претходната седница г-дин Фетаи предложил тоа да се направи во последен момент, да ги предупредат уште еднаш за да не се злоупотребува во среда. Се надева дека медиумите ќе бидат коректни и дека ќе заврши доста мирно во делот на медиумите и во делот на граѓаните.

Г-дин Фиданоски рече дека го радува она што г-дин Трајчевски го кажал околу тоа дека во поглед на избалансираноста нема некои поголеми отстапувања освен некои ситни кои што на крајот ќе бидат забележани во финалниот извештај. Исто така се согласува со констатацијата дека генерално денес медиумите на едно скалило повисоко,

ако не и повеќе, ги покриваат изборите во однос на минатото и тоа е добро. Што се однесува до тоа што го кажал г-дин Трајчевски дека има една дополнителна обврска која е неблагодарна и комплицирана, се согласува затоа што давањето на јавните пари за изборно рекламирање зависи од извештаите кои Агенцијата ќе ги достави до ДИК за тоа која политичка партија на кој медиум колку време закупила простор за ППР во текот на изборната кампања. Во таа насока рече дека тоа е затоа што веројатно како институција има голема доверба и затоа и е дадена таа потешка обврска за да ја сработи најпрофессионално и затоа што извештаите на Агенцијата ќе се прифатат така како и што се, изготвени професионално, одговорно и во детали. И токму затоа таа задача за која се согласи дека е покомплицирана и е дадена на Агенцијата. Ќе се види тој финален извештај за кој смета дека ќе биде со горе долу помали отстапувања. Она што го кажал било негово добронамерно укажување затоа што неколку дена наназад, ќе биде искрен, платената политичка програма не ја следи секојдневно во детали кај сите медиуми, меѓутоа генерално гледа по некој различен медиум што има на програмата за ППР. На некои од медиумите забележал дека отсуствуваат претставници од определени политички партии и опции за нивното претставување во дебатните емисии и практично и се дава шанса на другата страна да се презентира повеќе. Знае дека тоа не е вина на медиумите, тоа е вина на партиите кои тактизираат каде да ги пуштат своите претставници а каде да не ги пуштат, или можеби се лични одлуки на поканетите претставници од страна на медиумите. Но смета дека ќе беше добро тоа да се нотира и да се каже јавно која партија не била застапена или не учествувала по своја одлука на кој медиум и зошто било тоа така со една или две реченици. Од тој аспект да се укаже или јавно да се каже за да биде запознаена јавноста. Но сепак ќе остават на крај да го видат тој извештај што ќе го има по завршување на изборите. Она што го кажал г-дин Петрушевски и тој се согласува, дека можеби е редно сега, деновиве, кога ќе процени Агенцијата да се предупредат околу изборниот молк сите учесници дека и среда, 15 јули до 21 часот е изборен молк и треба да се почитува.

Г-дин Фетаи рече дека ќе се приклучи во дискусијата во делот на давање на оценки во поглед на избалансираноста на медиумите кога емитуваат во вестите настани поврзани со изборите. Ги следи медиумите и начелно смета дека на крај и квантитативната и квалитативната анализа ќе го докаже тоа дека еден медиум кој емитува програма на албански јазик на државно ниво повеќе има анализи и изјави отколку само вести и информации. Има коментари и понекогаш го потсетува на времето на Латас и се надева дека тоа ќе го докаже мониторингот на Агенцијата затоа што последните 5 дена секои вести ги отвора со негативни коментари во смисла дека тој медиум ќе биде главен актер во насока кој ќе победи и кој нема да победи на изборите како да гласачите ќе се ориентираат кон него. Тој лично во овој поглед има лошо искуство и не сака нешто да каже затоа што би имало контра ефект. Еднаш кога имал прилика да ја критикува една телевизија во смисла на една вистина за екстремно рекламирање на една политичка партија во позитивна смисла и друга политичка партија во негативна насока, мониторингот на Агенцијата констатираше дека телевизијата е избалансирана затоа што исто време посветила и за едната и за другата партија. Затоа сега се воздржува во тој поглед затоа што има лошо искуство и ќе се види како на крајот ќе се констатира.

Г-дин Петрушевски рече дека сите ќе го чекаат извештајот со бројките и оценките од службата и тогаш можеби ќе ги дополнат нивните сегашни дискусиии. Забележа дека дискусиите повеќе ги фокусирале на изборите отколку на другите активности на Агенцијата кои се бројни. По завршување на дискусиите рече дека не се носи заклучок по оваа точка и ја затвори дискусијата.

Точка 3

Г-дин Трајчевски го образложи Предлогот за изрекување мерка на ТРД АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје за прекршување на член 64 став 1 од ЗААВМУ. Објасни дека кај овој радиодифузер при редовен надзор е констатирано дека во емисијата „Добар ден секој ден“ три странски комичарки зборувале на српски јазик, а од страна на радиодифузерот не е обезбеден превод на македонски јазик, ниту коментар од водителот/водителката за тоа што тие зборувале. Бидејќи ова е прво прекршување на овој член од Законот се предлага Советот да изрече мерка јавна опомена.

Советот на Агенцијата го разгледа Писмениот извештај за извршен редовен програмски надзор бр.10-2565/1 од 16.06.2020 година и едногласно заклучи да му изрече мерка јавна опомена на ТРД АЛФА ТВ ДООЕЛ за непочитување на член 64 став 1 од ЗААВМУ и во согласност со точка 5 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст) бр.01-6039/1 од 20.10.2015 година му наложи во рок од 15 дена по приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Спротивно на член 64 став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на програмскиот сервис на Трговското радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје, на 10 јуни 2020 година, во вториот дел од емисијата „Добар ден секој ден“ во кој гостуваат познати личности од Србија преку видео повик (skype) говорот на гостите се еmitуваше извorno на српски јазик, без да биде обезбеден превод на македонски јазик.

Секторот за правни работи да го изготви Решението за изрекување мерка јавна опомена на наведениот радиодифузер.

Секторот за програмски работи по истекот на рокот определен во Решението за јавна опомена да изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзорот постапил по изречената мерка (во целост, делумно или не постапил).

Секторот за поддршка на работата на директорот и на Советот, горенаведеното Решение да го објави на веб страницата на Агенцијата.

Точка 4

Г-дин Петрушевски во врска со Предлог-одлуката за одобрување на финансиски средства за обновување на 4 кориснички пристапи на електронската база на прописи на

„Службен весник на Република Северна Македонија“, објасни дека станува збор за стандардна набавка и единствен понудувач во нашата држава и затоа не подлежи на јавна набавка. Според Закон Советот е должен прво да ги одобри средствата а потоа службата и директорот ќе ја реализираат услугата.

Советот на Агенцијата едногласно даде одобрување за финансиски средства во износ од 44.000,00 денари со пресметан ДДВ 18%, за обновување на 4 (четири) кориснички пристапи на електронската база на прописи на „Службен весник на Република Северна Македонија“, за период од 12 (дванаесет) месеци.

Износот на средствата за пристап на електронската база на прописи на „Службен весник на Република Северна Македонија“, е предвиден во Финансискиот план на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за 2020 година.

Точка 5

Разно

Г-дин Петрушевски објасни дека иако вонредната состојба заврши, состојбата со пандемијата во нашата држава и во регионот не се смирува. Оттука рече дека здравиот разум налага седниците и во наредниот период да продолжат да се одржуваат преку видео конференциска врска. Во договор со директорот дефинирале еден термин до 31.08.2020 година, со тоа што доколку има потреба и согласност од членовите на Советот периодот ќе се скрати, но доколку ситуацијата не се подобрува иако се надева дека ќе се подобрти, тој период да се продолжи и до крајот на оваа година.

Г-дин Фиданоски рече дека се согласува со предложениот заклучок. Смета дека на овој начин ќе придонесат и ќе помогнат во внимателно однесување и почитување на препораки за што помалку контакти за потенцијално пренесување на заразата и затоа ќе го поддржи заклучокот. Во контекст на овој предложен заклучок рече дека ќе сугерира доколку е можно да се направи скрининг во Агенцијата кој од безбедносно-здравствен аспект би покажал каква е состојбата на вработените и на сите во Агенцијата поврзана со евентуална зараза со корона вирусот.

Г-дин Петрушевски рече дека негов личен впечаток е дека не верува дека има траен имунитет и смета дека тој е само за таа сезона. Но добар е предлогот што го дал г-дин Фиданоски да се направи скрининг и да се знае колку луѓе го поминале. Лично верува дека до наредната пролет 90% од населението во нашата држава ќе го поминат овој вирус. Можеби поголемиот дел го имаат поминато но останува надеж дека науката и медицината ќе најдат вакцина или некој лек кој е подобар. Економските проблеми од оваа криза допрва ќе излезат на виделина, нема логика поголем дел од луѓето да не работат, а пари да се трошат.

Согласно Протоколот за превентивни мерки за сите работни места кој е составен дел на Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за мерки за спречување на внесување и ширење на Коронавирусот COVID-19 на Владата на Република Северна Македонија бр.44-2147/18 од 02.06.2020 година и Одлуката на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за организирање на работа од дома бр.04-25181

од.15.06.2020, Советот на Агенцијата едногласно заклучи седниците да ги одржува преку видео конференциска врска во периодот до 31.08.2020 година.

Бр. 02-2816/5
15.07.2020 година
Скопје

